

Styrelsehandling nr.14b
Utfärdat 2021-10-13
Diarienummer 2021-0191

Handläggare
Mohamed Hama Ali
Telefon:031-773 7554
E-post: mohamed.hama.ali@framtiden.se

Yttrande över motion av Karin Pleijel (MP), Bosse Parbring (MP) och Martin Nilsson (MP) om upphandling av sociala företag och idéburna aktörer.

Förslag till beslut

Styrelsen för Förvaltnings AB Framtiden:

Motionen av (MP) om upphandling av sociala företag och idéburna aktörer besvaras i enlighet med den bedömning som framgår i yttrandet.

Sammanfattning

Förvaltnings AB Framtiden har blivit ombedd att lämna ett yttrande över en motion från Karin Pleijel (MP), Bosse Parbring (MP) och Martin Nilsson (MP) om upphandling av sociala företag och idéburna aktörer.

Motionen handlar om att de upphandlande myndigheterna i staden i större utsträckning bör verka för att sociala företag och idéburen sektor ska tilldelas fler kontrakt och att detta ska ske genom reserverade upphandlingar och idéburet offentligt partnerskap (IOP).

Motionärerna anför att staden ska använda sina möjligheter till att främja sociala företag, civilsamhället och organisationer med stort socialt ansvarstagande. De tre förslag som motionärerna lyfter upp för att nå detta är att utvidga stadens modell för social hänsyn, att stadens upphandlande myndigheter i större utsträckning gör reserverade upphandlingar samt att nämnden för inköp och upphandling får i uppdrag att ta fram volymmål som markant ökar upphandlingar med social hänsyn.

Bolaget gör bedömningen att koncernens bolag har väl utarbetade rutiner för arbetet med sociala hänsyn vid offentlig upphandling, och ställer sig positiva till ett samordnat arbetssätt som i större utsträckning möjliggör reserverade upphandlingar.

Motionen ska besvaras senast 2021-10-29.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Framtidens bedömning är att reserverade upphandlingar kan ha ekonomisk påverkan i viss grad, även om så inte behöver bli fallet. I de upphandlingar som genomförs får denna risk vägas mot de positiva effekter som reserverade upphandlingar bedöms ha.

Bedömning ur ekologisk dimension

Bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Koncernens bolag eftersträvar att alla upphandlingar ska främja sund konkurrens och främja hållbara arbetsrättsliga villkor. Reserverade upphandlingar kan bidra till att stärka den sociala dimensionen i bolagens upphandlingar och i större utsträckning möjliggöra integration av personer med funktionsnedsättning eller personer som står långt borta från arbetsmarknaden.

Samverkan

Ärendet har inte varit föremål för samverkan.

Expedieras

stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se

Bilagor

1. *Motion av Karin Pleijel (MP), Bosse Parbring (MP) och Martin Nilsson (MP) om upphandling av sociala företag och idéburna aktörer*

Ärendet

Förvaltnings AB Framtiden har blivit ombedd att lämna ett yttrande över en motion från Karin Pleijel (MP), Bosse Parbring (MP) och Martin Nilsson (MP) om upphandling av sociala företag och idéburna aktörer.

Motionen ska besvaras senast 2021-10-29.

Beskrivning av ärendet

I motionen från (MP) uppmärksammas att Göteborgs stads verksamheter årligen upphandlar för närmare 25 miljarder kr, vilket medför att staden i egenskap av en stor beställare kan påverka marknaden i en mer hållbar inriktning. Motionärerna hänvisar till stadens modell för social hänsyn i form av sysselsättningskrav som sedan lanseringen resulterat i att många personer fått in foten på arbetsmarknaden.

Stadens modell för social hänsyn i form av sysselsättningskrav vänder sig till företag som i samband med ett upphandlingsförfarande åtar sig att rekrytera anvisade personer och bereda dom arbete under kontraktstiden. Motionärerna efterfrågar en utvidgning av modellen så att den även inkluderar sociala företag vars främsta syfte är social och yrkesmässig integration av personer med funktionsnedsättning eller personer som har svårt att komma in på arbetsmarknaden.

Utöver stärkta möjligheter till reserverad upphandling av sociala företag efterfrågar motionärerna en generellt större inkludering av civilsamhället och menar på att den idéburna sektorns potentiella bidrag till stadens verksamheter bör tas till vara.

Det förslag som motionärerna för fram som bedöms särskilt beröra Framtiden är att stadens upphandlande myndigheter i större utsträckning ska sluta avtal med idéburen sektor genom de möjligheter till reserverad upphandling som LOU medger.

Bolagets bedömning

Bolagen inom Framtidenkoncernen har under lång tid ställt sysselsättningsfrämjande sociala krav och därigenom skapat arbetstillfällen som ett led i socialt ansvarsfull offentlig upphandling. Därutöver har Framtidenkoncernen genom Bostads AB Poseidon tecknat idéburna offentliga partnerskap (IOP) för att ta tillvara civilsamhällets kapacitet och kunskap som bidrar till att utveckla vår verksamhet. IOP är primärt möjligt i de situationer där det inte finns en upprättad ekonomisk marknad där privata och offentliga aktörer erbjuder sina tjänster i konkurrens. När en marknad väl öppnats upp för privata aktörer träder upphandlings- och konkurrensregelverket in. Mot den bakgrunden är möjligheten till reserverade upphandlingar särskilt intressant. Det är ett förfarande som kan genomföras inom alla verksamhetsområden, oaktat om det finns en upprättad ekonomisk marknad eller inte.

Reserverade kontrakt innebär generellt att upphandlande myndigheter kan reservera deltagandet i en upphandling för leverantörer vars främsta syfte är social och yrkesmässig integration av personer som står lång borta från arbetsmarknaden. Dessa arbetsintegrerade sociala företag får därigenom en positiv särbehandling eftersom de annars skulle ha svårt att konkurrera om ett kontrakt.

Framtiden har i samverkan med nämnden för inköp och upphandling medverkat på möten med representanter från den idéburna sektorn. Det finns en varierande bild över vilka

sociala företag som finns, inom vilka områden de kan erbjuda tjänster samt till vilken kapacitet och omfattning. Framtidens bedömning är att det kan bli resurskrävande om stadens bolag och förvaltningar ska göra separata marknadsanalyser och genomföra avskilda reserverade upphandlingar. Även om Framtiden har upprättade kontaktytor och arbetar med att inkludera sociala företag i reserverade upphandlingar, ser vi behov av samordning inom staden som underlättar och effektiviserar förfarandet för de enskilda beställarna.

Inom staden finns en stor mängd ramavtal som tecknas av nämnden för inköp och upphandling, ett fåtal av dessa riktas explicit till sociala företag. Framtidens bedömning är att uppdraget till nämnden för inköp och upphandling bör vidgas till att nämnden ser över förutsättningarna för att i större utsträckning teckna separata ramavtal med sociala företag som uppfyller villkoren i LOU.

Datum

Underskrift

.....

.....

Namnförtydligande

Terje Johansson

VD och koncernchef

Mohamed Hama Ali

Chefsjurist

Handling 2021 nr 103

Motion av Karin Pleijel (MP), Bosse Parbring (MP) och Martin Nilsson (MP) om upphandling av sociala företag och idéburna aktörer

Göteborg stad upphandlar varor och tjänster för stora belopp. För 2019 handlade det om 24,9 miljarder kronor. Det ger staden en stor möjlighet att kunna påverka utbud och inriktning på de varor och tjänster som konsumeras i Göteborg. Det staden efterfrågar blir attraktivt för företag att producera och leverera.

Göteborgs stad har sedan 2016 en modell för social hänsyn i form av sysselsättningskrav i upphandling. Många personer har fått arbete genom sådana upphandlingar. Modellen behöver kompletteras så att den inte bara riktas mot stora företag som ställer sysselsättningskrav, utan tydligt involverar företag, som redan idag bedriver sin verksamhet med social hållbarhet som syfte.

Sociala företag och idéburen sektor erbjuder tjänster som på ett gynnsamt sätt kompletterar stadens eget utbud. De kan ofta skapa de flexibla lösningar som krävs för att tillgodose speciella krav hos brukarna. De bör därför få en större plats i offentliga upphandlingar i enlighet med den nationella upphandlingsstrategins mål nr 7 "att öka den idéburna sektorns möjligheter till medverkan i de offentliga kontrakten."

Vi anser att staden tydligt bör verka för att sociala företag och idéburen sektor ska tilldelas fler kontrakt eller få utföra fler tjänster tex inom ramen för idéburet offentligt partnerskap. Staden behöver därför i högre grad använda möjligheten att reservera lämpliga upphandlingar för företag som har arbetsintegration som mål.

Genom LOU finns möjligheten att reservera deltagande i upphandlingar av vissa välfärdstjänster till organisationer som uppfyller särskilda krav. Det kan handla om att företaget ska återinvestera sin vinst i verksamheten, eller att företaget ska vara ägt eller drivet av personalen.

Göteborgarna gynnas av att få del av den bredd som den idéburna sektorn tillför kommunens verksamheter. I Göteborg ska vi jobba tillsammans för att stärka den sociala hållbarheten och med upphandling kommer stora påverkansmöjligheter. Därför bör Göteborg i större utsträckning använda sina möjligheter till att främja företag, civilsamhället och organisationer med stort socialt ansvarstagande i de fall det är möjligt.

Kommunfullmäktige föreslår besluta att:

1. Göteborgs modell för social hänsyn i offentlig upphandling ska utvidgas så att krav på social hänsyn kan tillgodoses genom att arbetsintegrerande sociala företag anlitas som underleverantörer.
2. Upphandlande enheter i Göteborgs Stad ska i större utsträckning göra affärer och sluta avtal med idéburen sektor till exempel genom att i ökande utsträckning använda de möjligheter till reserverad upphandling som Lagen om offentlig upphandling medger.
3. Nämnden för inköp och upphandling får i uppdrag att ta fram ett lämpligt volymmål som markant ökar andelen upphandlingar och inköp där sociala hänsyn tas.

Karin Pleijel (MP)

Bosse Parbring (MP)

Martin Nilsson (MP)